

gät, 11/11-66

RANUA RANUANKYLÄ KOLONENÄKE

Kivikautisen asuinpaikan tarkastus 19. 6. 1966.

Kun Kolonenäkkeeltä, Ranuanjärven länsipäässä sijaitsevalta harjumaiselta niemekkeeltä, erotettiin v. 1921 pakkolunastusmenettelyllä $\frac{1}{2}$ ha:n laajuinen soranottoalue, löytyi siitä kivituura (KM 7891). Äyräpää suoritti v. 1922 paikalla kaivauksia 4 eri kaivausalueella, löytäen kiviesineitä, iskoksia ja liedensijoja, mutta ei keramiikkaa (KM 8058:1-70). Äyräpään lausunnon mukaan kyseessä oli melko löytököyhä metsästäjien asuinpaikka. Harjulla oli pyydyskuoppia, ehkä myöhempiä, niemen nokasta hautausmaan vierelle saakka. Äyräpään ehdotuksen pohjalta (Muinaistieteellinen toimikunta esitti) 5. 10. 1922 10x60 m:n laajuisen rauhoitusalueen erottamista harjun laelta.

Tarkastin Kolonenäkkeen alueen 19. 6. 1966 ja totesin, että sen muinaisjäännöksistä on jäljellä vain mitättömät rippeet. Kolonenäke kuuluu maanviljelijä Evert Lohen omistamaan Kotirannan taloon niiltä osin, joita ei ole otettu muuhun käyttöön. Muinaisjäännökset ovat sijainneet miltei kokonaan juuri niillä alueilla, jotka on jouduttu luovuttamaan muihin tarkoituksiin. V. 1921 pakuvoivotetulta alueelta on otettu soraa niin paljon, että rauhoitusalue on tuhoutunut suurimmaksi osaksi. Soranoton tältä alueelta kerrottiin tapahtuneen jo ennen viimeisiä sotia, siis 1920- ja 1930-luvuilla. Sorakuopassa kasvavasta puustosta päätellen asia onkin näin. Erotetun soranottopaikan länsipuolella on vielä laajempi sorakuoppa, jossa nykyisin sijaitsee Ranuan kunnan vesilaitos. Maantien ja hautausmaan väliltä, missä Äyräpää havaitsi pyydyskuoppia, harju on ajettu reunoja lukuunottamatta kokonaan maantiesoraksi. Tämän laajan TVH:n sorakuopan käyttö jatkuu

edelleen, mutta sen alueella ei ole enää mitään muinaisjäännöksiä.

Sorakuopan reunasta Äyräpään kaivausalueesta III välittömästi itään poimin kvartsi-iskoksia, sädekiviliuskesäleen ja poltetun luun palasia (KM 17149). Kulttuurikerros oli sorakuopan reunassa vain muutaman senttimetrin paksuinen, ja löydöt tulivat miltei maanpinnalta.

Helsingissä marraskuun 10. pnä 1966

Oiva Leskitalo

Litteenä:

1 kartta

3 valokuvaa

Ranua Ranuankylä Kolonenäke

Keskitalo 1966

Pyykki 2

Pyykki 3

Vanha
hietakuoppa

Pyykki 1

Liesiä

Pyydyskuoppi

Sorakuopan raja 1966
5.10.1922 rauhoitettu alue
Koe-kaivauksia
I II III
Sorakuopan raja 1966
5.10.1922 rauhoitettu alue

Koe-kaivauksia

Pyykki 4

Ranuan järven

Multilakti

Keskitalo RN:o 2¹

100m
50m
Sorakuoppa

Kolonenäke

Ranuanjärvi

1:500

0 5 10 15 20 25m

I-III Äyräpään kaivaus-
alueet v. 1922

Ranua Ranuankylä Kolonenäke

F 33223

Kolonenähteen kivikautisen asuinpaikka.
Asuinpaikan suurimman osan tuhosuut
soraheppä oikealla. Kuva on otettu Kyräjoen
kaivausalueelta I itään kohti.

F 33224

Kolonenähteen kivikautisen asuinpaikka.
Ranvoitusalueelle ulottuva soraheppä
keskellä ja oikealla. Kuva on otettu Kyräjoen
kaivausalueen I reunasta itään kohti.

Oiva Leskimäki 1966

Ranua Ranuankylä Kolonenäke

F 33225

Kolonenälkeän kivikaustien asuinpaikka.
Kuvassa on Syrjäpään kaivausalueiden III ja II₂
välismaasta nykyisestä kummostaan lännestä
katsottuna.

Oiva Laskitalo 1966